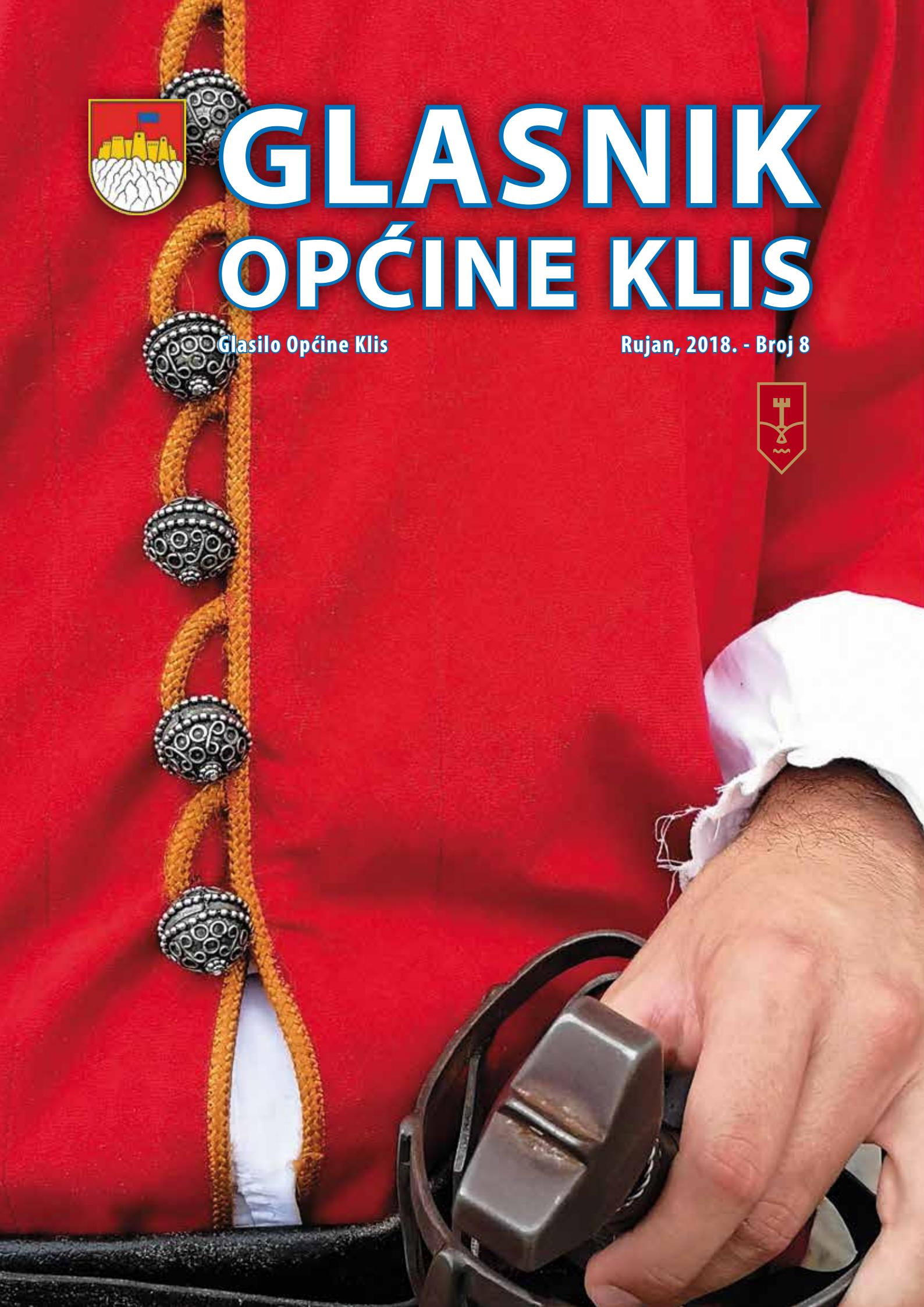

GLASNIK OPĆINE KLIS

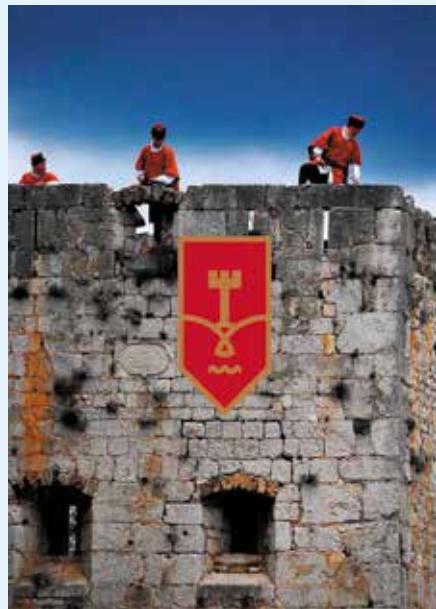
Glasilo Općine Klis

Rujan, 2018. - Broj 8

KLIŠKI KLJUČ VEDRE BUDUĆNOSTI

Povodom 370. obljetnice oslobođenja Klisa od Turaka, ali i brojnih projekata revitalizacije tvrđave i nadolazećih manifestacija, predstavljen je i novi vizualni identitet Tvrđave Klis, čiji autor je Ante Filipović Grčić iz šibenskog studija "2fg". Novi vizualni identitet Tvrđave Klis temelji se na položaju Klisa na strmoj hridi u klancu koji razdvaja Kozjak i Mosor, a koji je i ključ Dalmacije na putu od Jadranske obale do Zagore i obrnuto. U obrazloženju podrijetla naziva Klisa neki etimolozi izvode ga iz grčke riječi kleis, što u prijevodu znači ključ, a sama simbolika klanca i ključa vidljiva je u novom logotipu. „Svi ovi uspjesi i rezultati ostvareni su u godini u kojoj obilježavamo 370. obljetnicu oslobođenja Klisa i okolnih krajeva od Turaka, pri čemu je naša tvrđava odigrala ključnu ulogu. Ova 2018. godina je i Europska godina kulturne baštine, čemu svakako doprinosimo i brojnim projektima i aktivnostima,

stoga sa zadovoljstvom mogu reći da su naš rad i zalaganje za Klis, bogatiju turističku ponudu i obnovu i očuvanje našeg kulturnog naslijeđa urodili plodom i u tom smjeru nastaviti ćemo se razvijati i dalje“, zaključio je načelnik Vetma.

Kliški ključ vedre budućnosti	2
Kako su Turci pali na Klisu?	3
Sportom 'zarazio' tisuće malih Klišana ..	4
Kliški uzlet gosti iz svijeta	
hrle na tvrđavu	5
Iz knjižnice 'putuj' po svijetu	
i natječi se u kvizu znanja	7
Klis centar 'Lijepom našom'	8
Zaželi – Program zapošljavanja žena	9
Svečanost na tvrđavi uz dan općine ...	10
Klis se voli u Vojvodini	11
Kliško kulturno ljetno 2018.	12
Kliška tvrđava vraćena Klisu	20
'Plautila' za brigu o baštini	20
Proščećite kroz Botanički vrt	
i okusite Dalmaciju	21
Nekoliko ulica dobilo novi	
asfaltni pokrov	22
Zasvjetlio Vetmin most	22
Mali i veliši napisali	
'Priče za vikend'	24
Zemljišta za mrtvačnice na svim	
grobljima u Općini Klis	25
Općina na usluzi potrebitima u svim	
segmentima života	25
Vjerskim objektima novi sjaj	25
Obeštećenja uzrokovana požarom	
iz Općinskog proračuna	25
Općina Klis učenicima osnovnih škola	
financira nabavku radnih bilježnica,	
mapa i atlasa	26
Mlada misa u Klisu nakon 17 godina ..	26
Izrada strategije razvoja turizma	26
KGD 'Mosor' osvojio Zlatnu plaketu	
na državnom natjecanju	
u Novom Vinodolskom	26
Novoizgrađena dječja igrališta	
u Kosi i Broćancu	26
Ministar Davor Božinović	
posjetio Općinu Klis	26
Načelnik Vetma primio osnovce	
područnih škola iz Kose,	
Konjskoga i Prugova	27
Reciklažna dvorišta	27
Ministar Gari Cappelli	
u radnom posjetu Klisu	27
Općina Dugopolje i Župa Konjsko-	
Koprivno tužili Općinu Klis pa izgubili	
spor	27

Besplatno glasilo Općine Klis

Izdavač:

Općina Klis,

Iza Grada 2, 21231 Klis

Telefon: 021/240-292; Fax: 021/240-675

mail: glasnik@klis.hr; www.klis.hr

Glavni i izvršni urednik: Ivica Vetma

Lektura: Lea Smodlaka

Foto: Mirko Bojić i Ivica Vetma

Fotografija na naslovnicu: Ivica Vetma

Tisk i grafička priprema:

Dalmacijapapir Split

Sve nepotpisane tekstove potpisuje
uredništvo

KAKO SU TURCI PALI NA KLISU?

Promocija knjige održana u čast 370. obljetnice pada Turaka na Klisu

Piše: Nevena Pleština

Klišani će posebno pamtiti ovu godinu, godinu koju je Evropska unija proglašila Godinom kulturne baštine. Naime, 2018. g. obilježava se 370. obljetnica oslobođenja hrvatskog kraljevskog grada Klisa od turskih osvajača, koji su Klis pod svojom upravom držali punih 111 godina. U spomen na taj značajni događaj, davne 1648., Općina Klis nizom prigodnih aktivnosti obilježava važnu obljetnicu za ovaj povijesni grad, koja je i veliki simbol početka oslobađanja hrvatskih krajeva u tom vremenu. „Ovo je jedna sličica u mozaiku koji slažemo već godinama, o priči kako je neophodno

vratiti svoj marginalizirani identitet, istaknuti se kroz priču povijesnog grada Klisa i svatko tko tome doprinosi je dobrodošao. Polako slažemo priču za daljnji razvoj. Mi smo odredili da naš strateški cilj nisu poslovne zone, već naš identitet, naša kulturna baština”, ističe načelnik Klisa Jakov Vetma. Ožujak je izuzetno značajan mjesec u kliškoj povijesti jer je u ožujku 1537. Klis pao u turske ruke, a u istom mjesecu 1648. je oslobođen. Poznati povjesničar, akademik Stjepan Krasić taj je značajni događaj obradio u knjizi “Kandijski rat i oslobođenje Klisa od Turaka 1648” na temelju svih dostupnih povijesnih izvora. Knjiga je svečano promovirana u Domu kulture Jozo Buliga u Klisu, a prilikom predstavljanja Krasić je istaknuo: „Turško carstvo je stalno napređovalo, a prvi njihov značajni poraz je bio upravo ovdje kraj Klisa. Dokazalo se da je

Kliška tvrđava, koju su oni smatrali neosvojivom, ipak osvojiva i da turško carstvo ipak nije toliko moćno i da je Turke moguće potjerati iz ovih krajeva”. Tvrđava Klis bila jedna od najvećih i najvažnijih obrambenih utvrda na hrvatskom tlu i simbol početka oslobođenja hrvatskih krajeva u tom vremenu. 1648. godine oslobođeni su pored Klisa i mnoga područja od Zadra do Makarske: Solin, Poljica, Kamen, Vranjic, Trogirsko polje, Posedarje, Sv. Filip i Jakov, Pakoštane, Zlosela kod Pirovca, Skradin, Vrpolje. Sva ta mjesta imaju razloga slaviti svoje oslobođenje od turskog jarma. „Ovo je jedan izvorni dokument koji nadopunjuje povijest mletačko-turskih ratova koji za hrvatski narod imaju veliku ulogu. Kandijski rat je prekretnica, to je početak kraja turskog imperija koje je bilo iznimno jako. To je, uz povijesnu bitku kod Siska, najava nekog novog vremena i neke nove nade”, kazao je recenzent knjige Radoslav Bužančić, pročelnik Konzervatorskog odjela u Splitu. Uradak akademika Stjepana Krasića “Kandijski rat i oslobođenje Klisa od Turaka godine 1648.” prvotno je bio namijenjen kao prilog Tusculumu, časopisu za solinske teme. Međutim, uradak je svojim obimom premašio „tusculumski standard“ pa je tiskan kao samostalno djelo na veliko zadovoljstvo Klišana. U znak zahvalnosti načelnik Vetma je akademiku Krasiću na predstavljanju knjige uručio i poklon. Riječ je o slici slikara Andrije Jakelića iz Prugova.

INTERVJU GLASNIKA - OVOGODIŠNJI LAUREAT IVICA IŽOTIĆ DOBITNIK NAGRADE OPĆINE KLIS

SPORTOM 'ZARAZIO' TISUĆE MALIH KLIŠANA

Ivica Ižotić zaslužan je što su generacije djece na Klisu izabrale sport i ponosan je na njihove uspjehe

Piše: Lea Smoljaka

Profesora Ižotića ne treba posebno predstavljati Klišani ma, svi ga se rado sjećaju, kao profesora, kao trenera. Ivica Ižotić nastavnik je tjelesnog odgoja koji je najveći dio svog radnog vijeka proveo upravo kao nastavnik, ali i ravnatelj Osnovne škole Petra Kružića. No, ono čime se isticao ne samo u svom radnom okruženju, već u cijeloj bivšoj državi je broj osvojenih nagrada na brojnim natjecanjima. Ižotić se iskazao kao vrstan pedagog i sportski zanesenjak s kojim su kroz desetljeća kliški učenici ostvarivali izvrsne rezultate, nerijetko pobjeđujući na razini države. Svoju ljubav prema atletici uspješno je prenosiо na svoje male atletičare, koji su desetljećima ostvarivali vrhunske uspjehe u brojnim disciplinama, a poglavito krosu. Bio je i vrlo uspješan trener Uskoka. Povodom nagrade Općine Klis, koja mu je uručena na ovogodišnjoj Svečanoj sjednici Općinskog vijeća, imali smo prilike popričati sa ovim vrsnim trenerom i sportskim zanesenjakom.

Većinu svog radnog vijeka proveli ste upravo u školi u Klisu. Kakvim ste se sve aktivnostima bavili, čega se posebno sjećate?

U Osnovnoj školi 'Kajo Gizdić', kasnije Osnovnoj školi Petra Kružića, radio sam od 1971. do 2009. godine. Kroz moje treninge i nastavu prošle su mnoge generacije Klišana. Uz svoj nastavni rad, vodio sam izvannastavne aktivnosti kao što su košarka, nogomet, rukomet i gimnastika. Najviše sam ih trenirao atletiku, posebno kros. Sjećam se mnogih dobrih učenika i sportaša koji su postizali vrhunske rezultate. U krosu su se posebno isticali; Milka Milina,

Andelka Kovač, Jagoda Karaman, kasnije Jure Božinović i Vanja Perišić. Puno je bilo dobrih učenika, kroz moj trenerski rad je prošlo 40-ak generacija učenika. Neki od njih, nažalost, više nisu s nama.

Neki od vaših učenika su kasnije izgradili ozbiljne sportske karijere?

Tridesetak učenika je kasnije završilo u reprezentaciji Hrvatske i Jugoslavije. Vanja Perišić i Jure Božinović su svojevremeno bili najbolji ASK-ovi trkači i državni reprezentativci na 1500 i 800 m. Sudjelovali su na prvenstvima Balkana, svjetskim i europskim prvenstvima, a Vanja

Za ilustraciju uspjeha koje je ovaj izvrstan trener i učitelj postizao sa svojim malim atletičarima donosimo popis koji je izašao u Nedjeljnoj Dalmaciji 1981.godine : RIZNICA POKALALA:

- Od 1973. uzeli više pokala nego sve osnovne i srednje škole zajedno
- Sedam prvih, po jedno drugo i treće mjesto u Hrvatskoj
- Jedini na krosu Sportskih novosti sa tri od ukupno četiri pobjedička pokala i na splitskom općinskom krosu sa sva četiri.
- Ove godine osvojili pola od svih pokala u Zagrebu
- Od 1975. godine nitko ih u Splitu nije pobijedio u ženskoj atleti

kasnije i na Olimpijskim igrama. Jagoda Karaman bila je vrhunска u krosu, seniorska prvakinja Hrvatske. Bilo je tu puno izvrsnih sportaša.

Zašto baš atletika? Zašto baš kros?

Kad sam došao raditi u školi u Klisu htio sam voditi treninge s dje-

com, iako nisam imao idealne uvjete. Pa sam počeo razmišljati što bi to bilo što bismo mogli trenirati ovdje u školi i njenoj okolici. I sinulo mi je. Shvatio sam da je za treniranje krosa dobra stara rera. Naravno, atletiku i sam volim i smatram posebnom vrstom sporta.

Po čemu je to atletika specifična?

Atletika je najkompletnija jer stvara ličnost. U atletici si sam, pomičeš granice svojih mogućnosti. To je individualan sport, treba individualno razmišljati i taktizirati.

Što je, po Vama, najvažnije za mlade sportaše?

Važno je da im se pruži prilika. Nikad nisam pristupao nijednom učeniku kao da je ključan talent. Svatko može, bitan je rad i upornost. Nema nesposobne djece i tako sam im uvijek pristupao. Ima i talenta, ali 90 posto je rad. A kod sportaša općenito smatram izuzetno bitnim dobar san, dobru prehranu i naravno, trening. Šta se tiče prehrane, uvik smo se šalili da su dica najbolje trkala nakon kolinja, ali to je istina...

Gdje ste još vodili treninge?

U prostorima Atletskog splitskog kluba ASK, kada smo se uspjeli or-

ganizirati, na školskim stepenicama, na Kočinjem brdu i tako.

Vaši učenici vas pamte kao izuzetno pozrtovnog trenera, koji je često sam organizirao i obavljao transport učenika na različita natjecanja. Zapravo, većina vas pamte, osim po rezultatima, upravo po tom entuzijazmu. Kako je do toga dolazilo?

Uvijek govorim da sam imao dobru finansijsku podršku i logistiku, pitanje je koliko toga bi još postigli. Vodio sam ih autom na treninge, na natjecanja, prevozio natrag kući po udaljenijim mjestima nakon treninga u školi i sl. Ako me pitate za motive, to su bila djeca koja su se vraćali s natjecanja puni elana i doživljaja, zezali bi svoje roditelje da kad će se oni vozit avionom. Mater i Čača su ih guštali vidit po novinama, pa iako nije sve uvijek bilo lako pomirit, nekako se dalo izvest. Moje mjesto je bilo prvenstveno uz djecu. Radio sam ja i kao trener nekih dalmatinskih klubova, i kao ravnatelj škole. Ali pobjediti s djecom na natjecanjima, zbog kojih se za Klis čulo nadaleko, to je bio poseban užitak.

OPTIMIZAM - NAŠA OPĆINA PRIVLAČI SVE VIŠE TURISTA

Kako proteklih nekoliko godina Hrvatska postaje prepoznata kao mjesto na turističkoj karti Europe koje se mora istražiti, nastojimo izvući najbolje iz te situacije za gospodarstvo i napredak naše zemlje. Na istom tragu Općina Klis kontinuirano ulaže u promociju Klisa kroz promicanje kulturne i prirodne baštine. Popularizaciji Klisa svakako je pomogla i fantastična serija Game of thrones te djelovanje lokalnih kulturnih udružiga. Posljedica svih ovih nastojanja je povećanje posjećenosti Kliške tvrđave za čak 76%. Broj objekata u privatnom smještaju je u prošloj sezoni iznosio 50, a očekuju se povećanja. Broj noćenja je u 2017. godini iznosio 12 000. S obzirom da je u planu izrada Strategije razvoja turizma načelnik Jakov Vetma ističe:

KLISKI UZLET GOSTI IZ SVIJETA HRLE NA TVRĐAVU

„Turizmom trebamo znati upravljati, on nam se ne smije događati. Simbioza turista i lokalnog stanovništva izazov je današnjice pa vjerujem da ćemo upravo kroz izradu strategije dobiti odgovor na mnoga pitanja. Proteklih mjeseci svjedoci smo sjaj-

nog turističkog uzleta Tvrđave Klis i želimo da svi mještani Klisa osjetu tu dobit. Stoga, ako se rezultati nastave kretati u ovom smjeru, planiram predložiti smanjenje cijena vrtića što će pomoći svim našim obiteljima s djecom da uz manje troškove svojoj djeci pruže najbolju moguću skrb.

Naravno, na ovome ne mislimo stati i plan nam je nastaviti s razvojem turizma u Općini Klis s posebnim fokusom na kulturnu i povijesnu baštinu, aktivni odmor i gastronomiju, a u prilog nam ide i sjajan prometni položaj. Turizam je iznimna prilika za revitalizaciju naše Zagore, a mi tu priliku propustiti ne smijemo.“ U okviru novih poboljšanja koja bi trebala pozitivno utjecati na zadržavanje trenda porasta posjećenosti tvrđave u suradnji s T-comom brzina interneta je maksimalno povećana za slobodniji pristup i bolje korištenje na čitavom prostoru tvrđave. Posebno treba naglasiti da i uz povećanje cijena ulaznica od sredine lipnja, za 50 posto, prošlogodišnja brojka od 47 tisuća posjetitelja je već premašena krajem kolovoza. Za očekivati je da će se rastući trend nastaviti i do kraja 2018. godine što će ispuniti očekivanja i realizirati planiranu proračunsku stavku u iznosu od 3 milijuna kuna. Značajna sredstva za jednu općinu od kojih će, uz mudro i racionalno upravljanje, svi stanovniči imati koristi.

KNJIŽNICA JE IN - NAŠA ČITAONICA NUDI BROJNE SADRŽAJE

IZ KNJIŽNICE 'PUTUJ' PO SVIJETU I NATJEČI SE U KVIZU ZNANJA

Piše: Lea Smoljaka

Suvremeno doba izmijenilo je tehničkim napretkom sve sfere naše svakodnevnice. Mediji su postali otvoreniji, umjetnost neograničenija, mogućnosti komunikacije nesagledive. S obzirom na ubrzan protok informacija čiju je kvalitetu nemoguće uvijek kontrolirati knjižnice se nameću kao mjesto koju nudi siguran pristup znanju. Osim toga, knjižnice svakim danom postaju puno više od toga. Postaju mjesto druženja i kulturnog susreta koji omogućava učenje, istraživanje i usavršavanje od najranije dobi. Liberalizacija svih polja naših života omogućila je da lokalna zajednica jasno izrazi svoje želje o tome na koje sve načine žele iskoristiti potencijale koje ta ustanova nudi. Sve to je dovelo do stvaranja knjižnica koje svakim danom postaju svojevrstan dnevni boravak za sve one koji se žele družiti, učiti, napredovati, obogatiti. Na tragu ovakvih spoznaja nastoji djelovati i naša Narodna knjižnica i čitaonica i Klisu. Vjerujemo da smo ostvarili tek mali dio naših potencijala, ali tek smo na po-

četku. I hrabro grabimo naprijed. U nastavku donosimo pregled događanja u nadi da će se svi naši čitatelji upoznati s radom knjižnice te nam se u budućnosti pridružiti ili donijeti ideje za poboljšanja.

Kviz znanja - razgibavanje moždanih vijuga i prilika za druženje

Popularizacija kvizova znanja u čitavoj zemlji preselila je ovu vrstu zabave s televizije u pubove, udruge i knjižnice. Ovom valu zabave smo se pridružili i mi, kad smo u trećem mjesecu ove godine organizirali naš prvi kviz znanja. Iako zasad još uvijek nemamo sudjelovanje korisnika u mjeri u kojoj bismo to htjeli, naš kviz je stekao svoju malu vojsku obožavatelja i nastavlja dalje. S novom školskom godinom planiramo nastavak. Naša pitanja pokrivaju sve glavne sfere znanja, a pri davanju odgovora trudimo se smjestiti informaciju u kontekst i izvući davno zaboravljene priče iz moždanog nafatalina. Malu prednost kod kreiranja pitanja uvijek ima književnost.

Putopisna predavanja

Možda najposjećenija događanja u našoj knjižnici su svakako ona koja nam nude mogućnosti putovanja u neke daleke krajeve. Tako smo nedavno imali priliku uživati u putovanju po Novom Zelandu u režiji našeg Ivana Limića, a prije toga u osebujnom izlaganju Tomislava Perka. Slične susrete planiramo uskoro.

Pričaonice i radionice

Vođeni suvremenim napucima o važnosti čitanja u najranijoj dobi redovito organiziramo pričaonice, gdje nastojimo predstaviti djeci djela koja će im omogućiti da zavole čitanje, ali i nauče nešto novo. Radionice su najčešće vezane za određene datume, ali maštu zato ne ograničavamo. Potičemo kreativnost, razvijamo motoriku i motiviramo na uspjeh. Posebno se ponosimo radionicama organiziranim u suradnji s učenicima i nastavnicima Osnovne škole Petra Kružića. U budućnosti planiramo različita vrste gostovanja, a vas pozivamo da nam se pridružite u što većem broju. Ukoliko imate ideje za događanja neke vrste ili želite sudjelovati na nov način u radu Knjižnice slobodno nas kontaktirajte. Sva naša događanja, obavijesti i novitete možete pratiti na mrežnim stranicama knjižnice.

ESTRADA NA OKUPU

Unizu događanja kojima smo obilježili 370. obljetnicu oslobođenja Klisa od Turaka, ističe se svakako gostovanje glazbeno scenskog spektakla Lijepom našom podno tvrđave, kojim je započeto i Kliško kulturno ljeto. Povodom Dana Državnosti sa stadiona Uskoka uživo je emitirana posebna epizoda emisije "Lijepom našom". Nastupili su brojni hrvatski izvođači, iz Dalmacije i Klisa, ali i ostatka dijelova Lijepe naše. Publiku su zabavljali: klapa Sv. Juraj HRM, KUD Jedinstvo, Branko, Špiro Boban i Marin Limić, ženska klapa Besida, klapa Krunki – Kučin, Nenad Vetma, Marko Škugor, Vlado Garić, Branka Pleština Stanić, Đani Stipanićev, Izabela Martinović i KGD

Mosor – Klis-Kosa, Stjepan Jeršek Štef, Mirko Švenda Žiga, Antonella Malis, Tedi Spalato, Miroslav Škoro, Mate Bulić, Marko Pecotić, Dražen Žanko, klapa Bunari – Vodice, Četiri tenora, Alen Nižetić, Duje Coce te FA Filip Dević. Prisutnima se na samom početku obratio načelnik Općine Klis Jakov Vetma koji je istakao kako je ponosan što je HRT odabrao baš ovu lokaciju za snimanje specijalne emisije. „Drago mi je pozdraviti vas iz povijesnog grada Klisa. Tolike vojske su pokušale pokoriti naš identitet, osvojiti ovaj prostor, ali su nasuprot imali godinama, stoljećima, branitelje, poput naših Uskoka koji su htjeli samo jedno; misliti hrvatski, govoriti hrvatski i voljeti Hrvatsku. Naša tvrđava mirovala je

samo za vrijeme Domovinskog rata, ali je i tada općina Klis dala mnoge žrtve. Zato posebno pozdravljam obitelji poginulih branitelja koje su večeras s nama kao i sve obitelji, ma gdje bile. U mozaiku povijesti hrvatskog naroda Klis popunjava mnoga polja. Stvorili smo tako jak karakter, borben i ambiciozan. Mnogi naši stanovnici diljem planete ostvaruju međunarodne karijere u kulturi, umjetnosti, sportu i znanosti. Znam da nas gledaju večeras pa i njih pozdravljamo od srca. Hvala Branku Uvodiću i HRT-u što su ovo učinili mogućim. I za kraj, nije ona savršena, ali je jedina koju imamo. Čuvajmo je i činimo je boljom iz dana u dan, radi budućih generacija. Sretan vam Dan državnosti! kazao je načelnik.

PROJEKT – PRILIKA ZA RAD

ZAŽELI – PROGRAM ZAPOŠLJAVANJA ŽENA

Uskoro stiže pomoć starijima i potrebitima

Općina Klis je u partnerstvu s općinama Dugopolje, Lećevica, Prgomet i Dicmo te udružom „MI“ prijavila i dobila projekt vrijedan 4.941.993,47 kuna. Trajanje projekta je 30 mjeseci a svrha projekta je edukacija i zapošljavanje žena u pružanju usluga i podrške starijim osobama i osobama u nepovoljnem položaju u izrazito ruralnim zajednicama.

Aktivnosti će se odvijati na području 30 naselja koja pripadaju Općinama Dicmo, Dugopolje, Klis, Lećevica i Prgomet u Splitsko-dalmatinskoj županiji. Cjelokupnim obuhvatom u zaobalnom području Županije splitsko-dalmatinske, tzv. Dalmatinskoj Zagori.

Navedene općine smještene su u zaleđu gradova Splita, Solina i Kaštela, a najveći dio prostora smješten je sa sjeverne strane planine Kozjak i južne strane Svilaje.

Cjelokupno područje ima značajke ruralnog i nedovoljno razvijenog područja.

Pored većih središta općina koja su uočljivo razvijena od gravitiranih naselja, na području postoji veliki broj malih naselja međusobno udaljenih i demografski osiromašenih što su glavni uzroci loše infrastrukturne i komunalne opremljenosti tih naselja. Samim tim i gospodarska osnovica ovih područja je skromna što za posljedicu nosi daljnje osiromašivanje izdvojenijih područja. Takva su područja u cjeolini gledano siromašnija od općinskih centara i ostatka splitsko-dalmatinske županije, zbog čega postoji stalna ekonomska migracija.

Cjelokupno područje ima nedovoljno razvijenu društvenu infrastrukturu, te se temeljem nemogućnosti zadovoljenja osnovnih socijalnih potreba postojećeg stanovništva (briga o djeci predškolskog uzrasta, osobama treće životne dobi, slobodno vrijeme i sl.) ne privlače novi potencijalni stanovnici ili „povratnici“.

Provedba ovog projekta opravdana je iz razloga što je značajan udio žena i mladih u ukupnoj nezaposlenosti kao i brojni nedostaci na tim ruralnim područjima kao što su: nedostatak organizirane hitne pomoći, nedovoljni kapaciteti ustanova za brigu o starijim i nemoćnim osobama, loša prometna povezanost i nizak stupanj obrazovanosti stanovnika.

SVEČANA SJEDNICA U PRIGODI SV. ROKA - DANA OPĆINE KLIS

SVEČANOST NA TVRĐAVI UZ DAN OPĆINE

Svečana sjednica Općinskog vijeća Općine Klis pod predsjedanjem Josipa Didovića povodom blagdana sv. Roka dana Općine Klis tradicionalno je održana na Kliškoj tvrđavi. Na početku programa himnu je otpjevala operna pjevačica Branka Pleština Stanić uz pratnju Mirka Jankova, nakon čega su brojni gosti minutom šutnje odali počast svima koji su položili svoje živote za nezavisnu Hrvatsku. Desetominutni film u kratkim crtama je pre-

zentirao presjek projekata i aktivnosti u prethodnoj godini. Nakon toga se uvaženom skupu obratio državni tajnik u Ministarstvu turizma RH, Tonči Glavina. Nakon njega skup je pozdravio župan Blaženko Boban i na samom kraju, prije najsvečanijeg dijela dodjele nagrada, govorio je načelnik Jakov Vetma. On je u svom govoru posebno istaknuo uspjehe prethodnih godina u radu vijeća i općenito na lokalnoj političkoj razini kroz toleranciju i minimaliziranje podjela unutar društvenih subjekata i procesa. Na kraju je naglasio kako su svi problemi i rješenja problema unutar nas samih i koliko budemo mudri toliko brzo ćemo napredovati u svakom segmentu života. Na kraju sjednice dodijeljene su nagrade zaslužnih pojedinaca, udrugama i tvrtkama koji su, svatko na svoj način, doprinijeli razvoju i promociji Općine Klis. Zahvalnicu Općine Klis dobila je tvrtka Clissa d.o.o. iz Klisa vlasnika Krešimira Glavine, koja od svog osnutka radi na osobnom razvoju, ali i na promociji Klisa. Godišnju nagradu Općine Klis za doprinos i

rezultate na sportskom polju je dobio NK Uskok iz Klisa i umirovljeni nastavnik tjelesnog odgoja OŠ Petra Kružića iz Klisa Ivica Ižotić koji je skoro svoj cijeli radni vijek odradio u Klisu. Posebno treba istaknuti njegov entuzijazam u radu sa školskom djecom i izvrsne sportske rezultate kroz razna državna natjecanja u mnogim sportovima, posebno u atletici. U ime svih nagrađenih okupljenima se s nekoliko emotivnih riječi zahvale obratio Ivica Ižotić. Nakon službenog dijela sjednice uz zvuke glazbenika iz grupe Flores Acoustic uzvanici su uživali uz prigodni do-

NAČELNIK U POSJETI

*Delegacija Općine Klis posjetila
je nasljednike kliških obitelji
u naselju Bački breg*

KLIS SE VOLI U VOJVODINI

Naćelnik Jakov Vetma sa suradnicima posjetio je Hrvate iz naselja Bečki Breg, pokraj Sombora, potomke kliških obitelji koje su fratri spasili pred nasrtajima Turaka 1620.godine. Hrvatsko kulturno prosvjetno društvo 'Silvije Strahimir Kranjčević', koje brine za očuvanje običaja Hrvata u ovom dijelu Vojvodine, uputilo je poziv za posjet kliškom načelniku Jakovu Vetmi. „Srdačno smo dočekani, kako od strane predstavnika vlasti Novog Sada i Sombora, tako i s nevjerojatnom emocijom od strane predstavnika Hrvata u ova dva grada. Dogovoren je nastavak suradnje kroz programe u kulturi te očuvanju baštine“, rekao je načelnik Jakov Vetma nakon posjete. Delegaciju Općine Klis u Novom Sadu dočekao je predsjednik skupštine, gosp. Zdravko Jelušić. Zajedno su posjetili Petrovaradinsku tvrđavu, rodnu kuću Bana Josipa Jelačića te crkvu sv. Jurja, u Bačkom Bregu sudjelovao je na Šokačkom prelu te na svetoj misi u crkvi sv. Mihovila. Načelnik je razmijenio i iskustva o očuvanju i zaštiti kulturne baštine. Članovi društva „Silvije Strahimir Kranjčević“ uzvratili su posjet Klisu za Dan državnosti te bili aktivni sudionici tijekom snimanja HRT-ove emisije Lijepom našom u Klisu.

KLIŠKO KULTURNO LJETO 2018.

KLIŠKA TVRĐAVA VRAĆENA KLISU

Početkom svibnja potpisana je ugovor između ministra Gorana Marića i načelnika Jakova Vetme čime je stupila na snagu Odluka Vlade Republike Hrvatske o ustupanju Kliške tvrđave na korištenje Općini Klis. Vlada je odlučila tvrđavu dodijeliti Općini s ciljem provođenja projekata koji se odnose na revitalizaciju i promicanje kulturnog razvoja Hrvatske. Odluka je donesena na sjednici Vlade u Splitu 4. svibnja, a načelnik Vetma je tom

prilikom zahvalio premijeru Plenkoviću, ministru Mariću i Vladi RH te istaknuo: „Bila je naša, kliška, a zatim osmanlijska, mletačka, austrijska, Napoleonova, talijanska, općenarodna, a onda napokon hrvatska

i od ove godine opet kliška. Sve to vrijeme zvali su je Kliškom tvrđavom, a formalno - pravno i nije bila. Sada je, zahvaljujući Vladi RH, vraćamo u ruke potomaka onih koji su je izgradili.“

MEĐUNARODNA NAGRADA OPĆINI KLIS

Na 4. Međunarodnom kongresu povijesnih gradova održanom u hotelu President u Solinu Općini Klis je dodijeljena nagrada 'Plautila'. Nagrada se dodjeljuje za kvalitetu i inovativnost u upravljanju povijesnim gradovima, u domeni interpretacije i zaštite kulturne baštine te promocije i distribucije kulturno-turističkih proizvoda. O primljenoj nagradi načelnik Jakov Vetma rekao je: „Drago mi je što je naš rad u ovom području prepoznat, a nagrada prigodno stiže u godini kada obilježavamo 370. obljetnicu oslobođenja Klisa od Turaka, pri čemu je naša bogata kulturna baština odigrala i značajnu ulogu.“ Ovaj kongres povijesnih gradova sufinancira se sredstvima Europske unije kroz INTERREG IPA program prekogranične suradnje Hrvatska-Bosna i Hercegovina-Crna Gora 2014.-2020. kroz Projekt RiTour, a cilj kongresa je čuti dobra inozemna i domaća iskustva u zaštiti povijesnih gradova.

NOVOST U PONUDI - POZNATE TVRTKE STELLA MEDITERRANEA

PROŠEĆITE KROZ BOTANIČKI VRT I OKUSITE DALMACIJU

Piše: Eva Duilo

Tvrta Stella Mediterranea, koja već sedam godina u Klisu proizvodi autohtone dalmatinske proizvode, od ove sezone po prvi je put otvorila vrata i posjetiteljima.

Cjelokupni kompleks sastoji se od više povezanih cjelina koje je moguće posjetiti. Pored proizvodnog pogona, u kojem se proizvodi izrađuju ručno, tu su i novouređeni botanički vrt s raznovrsnim biljnim vrstama Dalmacije, među kojima su i endemske biljke iz kontroliranog uzgoja Botaničkog vrta PMF-a u Zagrebu, multimedijalna dvorana, kao i prezentacijski centar u kojem se mogu isprobati sve delicije koje ova tvrtka proizvodi te pronaći gastro suvenire Dalmacije. U sklopu Etno-agro parka Stella Croatica posebno atraktivan dio je i etno selo s etnografskom zbirkom, koje na vrlo neposredan način kroz život jedne obitelji nudi posjetitelju uvid u kulturu života u Dalmatinskoj zagori. U etno selu baštini se i gastro naslijede Dalmacije i njezinog zaleda pa se posjet ovom kompleksu čini kao nezaobilazna točka u kojoj se na savršen način spaja kulturno-povijesno nasljeđe s mirisima i okusima Dalmacije.

Svojom lokacijom na Klisu kao sjecištu povijesnih, geografskih, gastronomskih i kulturoloških utjecaja, te svime što nudi Stella Croatica doprinosi turističkoj ponudi ovog kraja, a domaći i strani posjetitelji u ovom ambijentu mogu uživati svim svojim osjetilima.

NEKOLIKO ULICA DOBILO NOVI ASFALTNI POKROV

Veliiki broj nerazvrstanih cesta (ulica) na području općine Klis u dužini od stotinu i više kilometara vrlo su zahtjevne za održavanje. Uz pomoć Ministarstva regionalnog razvoja i iz vlastitih sredstava nedavno su asfaltirane i dijelom rekonstruirane ulica Šubašići u Klis Kosi, ulica Viđoševići u Broćancu, ulica Šolići u Brštanovu i ulica Dolac u Korušcima. U suradnji s Ministarstvom graditeljstva i prostornog uređenja i Ministarstvom regionalnog razvoja Općina Klis će kroz ovu godinu uložiti u prometnice rekordan iznos od oko 3 milijuna kuna.

Općina će nastojati što prije a u skladu s finansijskim sredstvima urediti pristojan prilaz svakoj kući na području općine Klis.

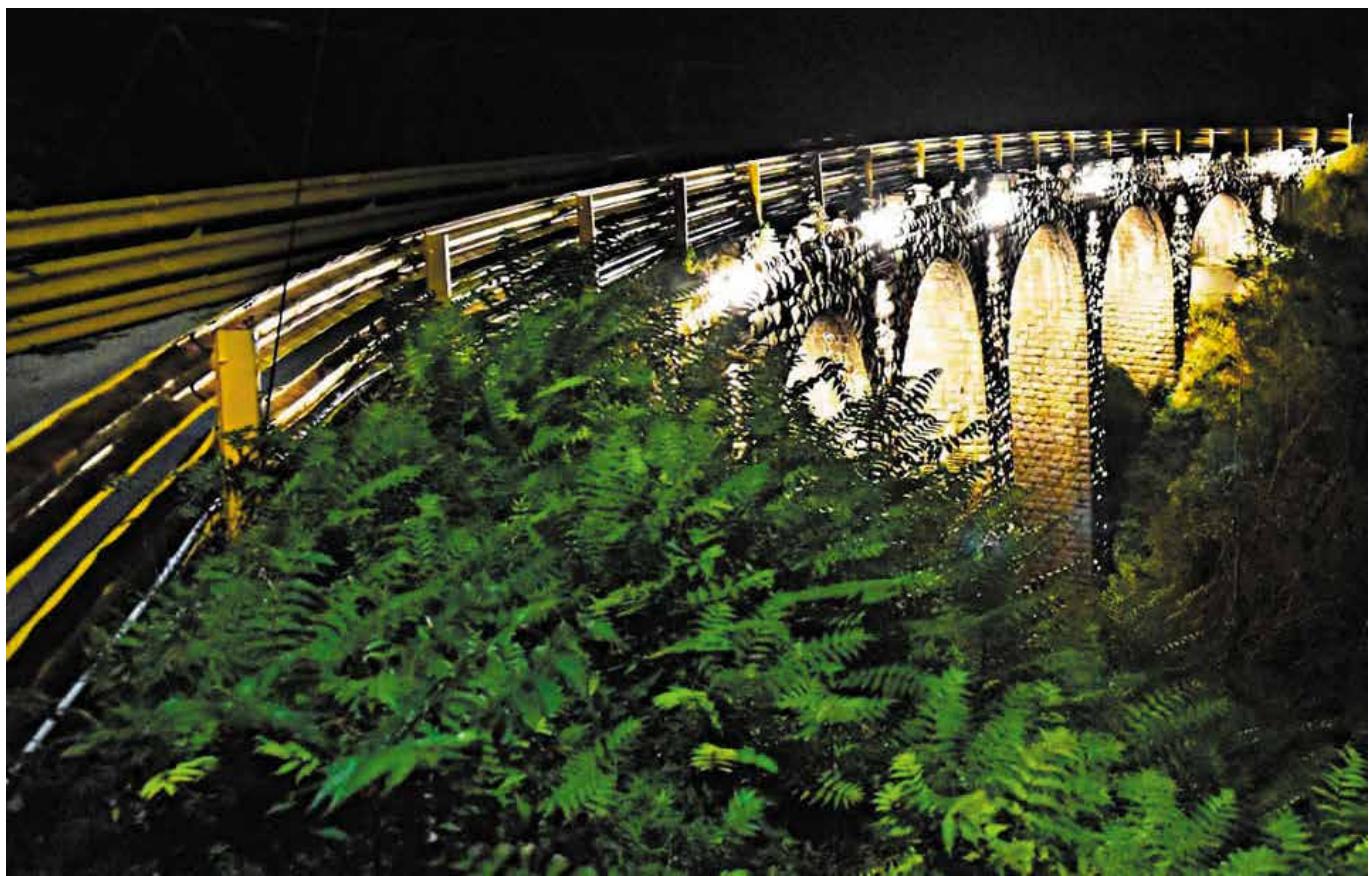
NOVI IZGLED STAROG ZDANJA

ZASVIJETLIO VETMIN MOST

Kameni vijadukt zvan Vetmin most dobio je novi sjaj jer su na to zdanje postavljena svjetla. Most je izgrađen početkom 20. stoljeća, dug je 76,81 m, sastavljen je od šest stupova koji nose sedam polukružnih lukova koji se dižu

u visinu od 23 m. Izgrađen je kao dio trase uskotračne pruge po kojoj je vozila nadaleko poznata Rera, koja je povezivala Split s unutrašnošću, odnosno Sinjem kao konačnim odredištem u dužini od oko 35 kilometara. Nakon ukidanja pruge 1962. go-

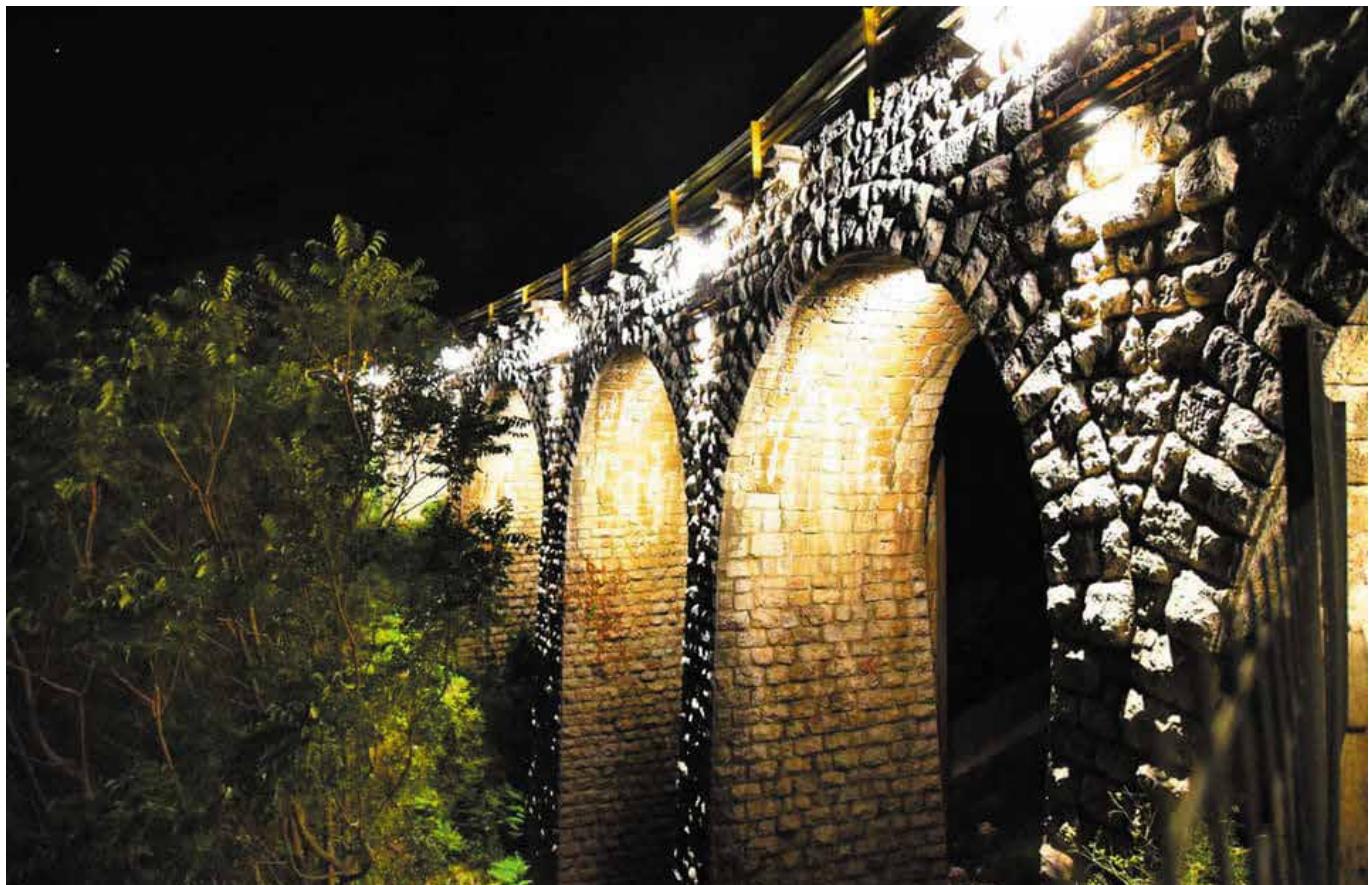
dine most nastavlja svoju značajnu prometnu ulogu te ostaje u funkciji cestovnog prometa. Pozicioniran je podno južnog dijela Kliške tvrđave i premošćuje prirodni usjek kojim i danas teče potok i u najsušnjem periodu godine. Projektom iluminacije istaknuta je njegova graditeljska, estetska i povijesna komponenta te je stavljen u funkciju dodatne turističke ponude stranim posjetiteljima kojih je na ovim prostorima svakim danom sve više. Služio je kao dio prometne infrastrukture, ali treba imati na umu da je imao i veliku opće prihvatljivu životnu vrijednost što svakako treba

ukazati kroz odgoj mladih naraštaja na ovim prostorima. Igra svjetla u njegovim lukovima na jedan poseban način ga otima zaboravu i ukazuje na

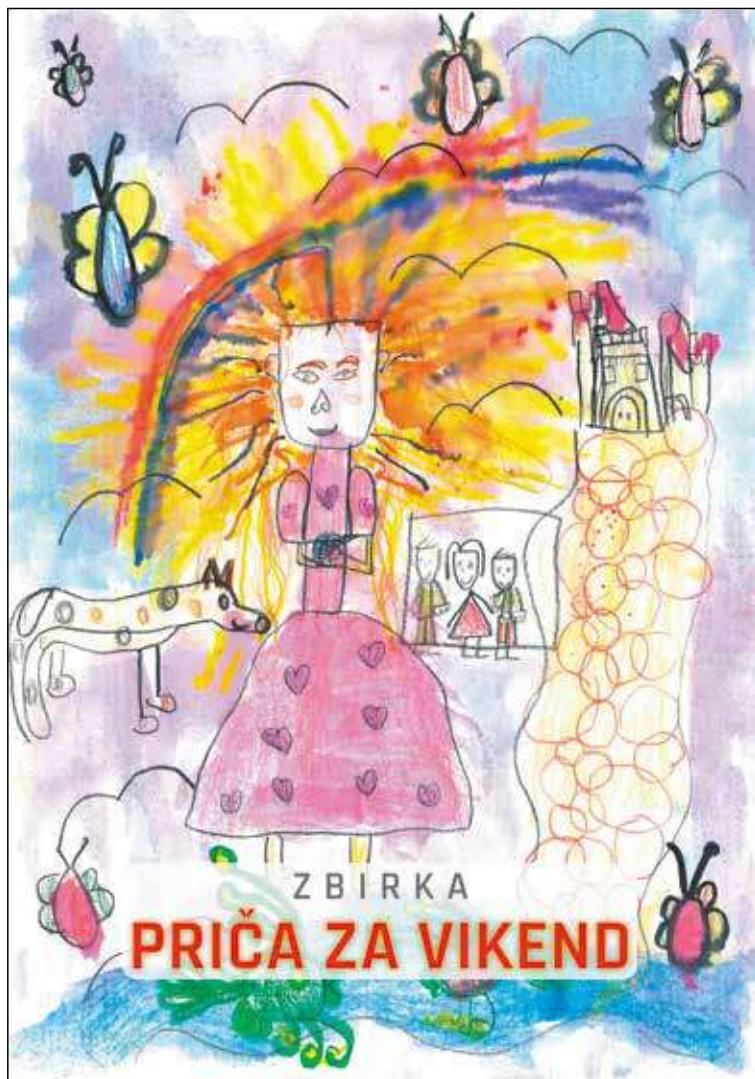
svu ljepotu koja u noćnim satima dolazi do punog izražaja, posebno kad Kliška tvrđava uskoro zasja u punom svjetlu. Tako će se zaokružiti jedan

projekt u kojem će Vetmin most, graditeljski spomenik određenog vremena doći do punoće izražaja kao nerazdvojiva cjelina južne vizure tvrđave.

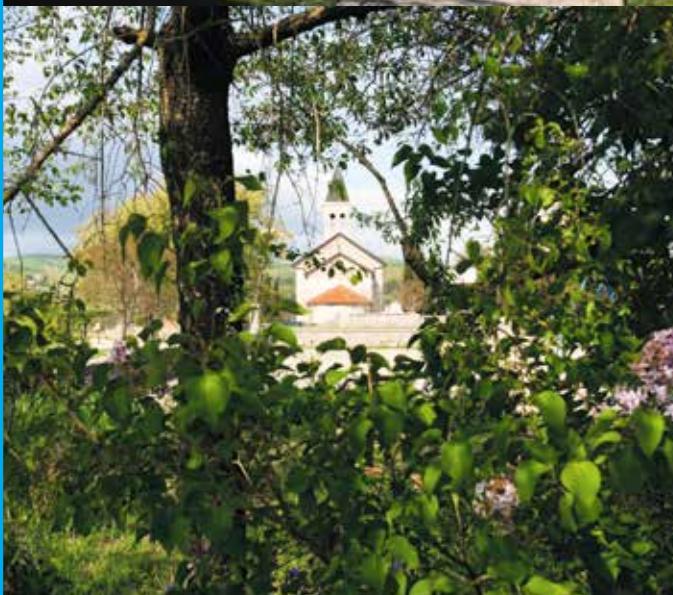
Mališi i veliši napisali PRIČE ZA VIKEND

Odgojiteljice Dječjeg vrtića „Sveti Roko“ iz Klisa pokrenule su projekt pod nazivom Priče za vikend. Projekt je trajao dvije godine, a uključivao je svu vrtičku djecu i njihove obitelji. Svakog petka je jedno dijete iz skupine kući nosilo omotnicu s uputama, drvenim bojicama i karticama Pričosvijeta (autori John i Caitilin Matthewes), koje su sami odabirali za svakog člana svoje uže obitelji. Cilj je bio da dijete sa svojom obitelji smisli originalnu priču i ilustrira je, što je svakako kreativno i povezujuće iskustvo. Rezultat ovog divnog projekta je knjižica priča koja nosi naslov Priče za vikend, a tiskana je uz finansijsku i moralnu podršku Općine Klis. Nadamo se sličnim kreativnim projektima i u budućnosti, a za kraj donosimo poruku odgojiteljica o važnosti projekta iz predgovora sam zbirke: „Svatko od nas se sjeća barem jedne priče koju smo čuli u djetinjstvu, čime izranjavaju osjećaji ugode, doživljaji okruženja i mirisi djetinjstva. Ako smo samo na trenutak uspjele zadržati ovo užurbano vrijeme, umiriti ritam svakodnevnice i probuditi dijete u svima nama, ova je Zbirka našla pravi put.“

ZEMLJIŠTA ZA MRTVAČNICE NA SVIM GROBLJIMA U OPĆINI KLIS

Odlukom Općinskog vijeća, a na prijedlog načelnika, usvojena je odluka o početku postupka pronalaska adekvatnog zemljišta za proširenje groblja i izgradnju mrtvačnica na području svih 8 naselja. Za mrtvačnicu u Dugobabama već je sklopljen ugovor o izradi projektne dokumentacije.

OPĆINA NA USLUZI POTREBITIMA U SVIM SEGMENTIMA ŽIVOTA

Unutar proračuna Općine Klis za 2018. godinu osigurana su sredstva za sufinansiranje vrtića, naknade za novorođenu djecu, stipendije učenicima i studentima, sufinansiranje javnog prijevoza, pomoći socijalno potrebitim obiteljima, sufinansiranje rada osnovnih škola, bonove za nezaposlene i umirovljenike s nižom mirovinom i pomoći vjerskim zajednicama te udrugama civilnog društva.

VJERSKIM OBJEKTIMA NOVI SJAJ

U crkvi UBDM u Klisu nekoliko mjeseci su konzervatori i restauratori izvodili vrlo fine i zahtjevne radove na restauraciji triju oltara. Naime, pored samog čišćenja i umjetničke restauracije sva tri oltara, na glavnom oltaru su izvršeni zahvati i na statici same konstrukcije koja je zubom vremena bila prilično narušena. Općina Klis je također na crkvi Svetog Duha u Korušcima obnovila zvonik.

OBEŠTEĆENJA UZROKOVANA POŽAROM IZ OPĆINSKOG PRORAČUNA

Načelnik Općine Klis, Jakov Vetma je donio odluku o isplati realnih šteta uzrokovanih prošlogodišnjim požarom. Općina Klis je isplatila štete po procjeni županijske komisije koje su nastale na stambenim objektima, a uskoro se očekuje isplata šteta nastalih i na poljoprivrednim kultura u tijeku požara 2017. godine

OPĆINA KLIS UČENICIMA OSNOVNIH ŠKOLA FINANCIRA NABAVKU RADNIH BILJEŽNICA, MAPA I ATLASA

Načelnik Općine Klis, Jakov Vetma, donio je odluku o financiranju radnih bilježnica i drugih materijala za učenike osnovnih škola s područja Općine Klis. S obzirom da je Županija Splitsko-dalmatinska preuzela na sebe financiranje udžbenika, Općina Klis će pokriti sve ostale troškove, kako radne bilježnice tako i ostale mape i atlase. Temeljem većeg broja prihoda od posjeta tvrđavi osigurana su i sredstva za radne bilježnice kliških učenika. Ukupna vrijednost procijenjena je na 200.000,00 kuna, što će zasigurno roditeljima pomoći u financiranju potreba djece za sljedeću školsku godinu.

razvoja turizma, a strateški dokument financirat će Ministarstvo poljoprivrede. U kontekstu jačanja turističkog rasta Klisa ovaj dokument omogućio bi organizirano djelovanje, koje bi Klisu omogućilo gospodarski rast bez štetnih posljedica.

„Turizmom trebamo znati upravljati, on nam se ne smije događati. Simbioza turista i lokalnog stanovništva iza-zov je današnjice pa vjerujem da ćemo upravo kroz izradu strategije dobiti odgovor na mnoga pitanja. Također, turizam je iznimna prilika za revitalizaciju naše Zagore, a mi tu priliku propustiti ne smijemo“, obrazložio je Jakov Vetma, načelnik Općine Klis.

MLADA MISA U KLISU NAKON 17 GODINA

U nedjelju, 1. srpnja u crkvi UBDM u Klisu novozaređeni svećenik fra Ante Prološić je održao svoju prvu mladu misu. Mladić iz naše župe, Ante Prološić je nakon srednje škole upisao Teologiju na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu, a prije godinu dana u Sinju je položio Vječne zavjete siromaštva, čistoće i poslušnosti. Za đakona je zaređen krajem 2017. godine, a đakonsku službu je vršio u Metkoviću. U subotu, 23. lipnja, u splitskoj konkatedrali splitsko-makarski nadbiskup i metropolit mons. Marin Barišić ga je zaredio za svećenika.

IZRADA STRATEGIJE RAZVOJA TURIZMA

Općina Klis primila je Odluku o prihvatljivosti projekta izrade Strategije

Zvonimir Solin. Na veliki popis svojih pobjeda i priznanja glazbari iz Kose tako dodaju još jedno županijsko. Početkom lipnja naš glazbeno-kulturni identitet su predstavili i na državnom natjecanju u Novom Vinodolskom gdje su zasluženo osvojili Zlatnu plaketu u svojoj kategoriji.

NOVOIZGRAĐENA DJEČJA IGRALIŠTA U KOSI I BROĆANCU

Općina Klis je završila radove na dječjim igralištima u Klis -Kosi i Broćancu. Igralište u Klis-Kosi je smješteno uz školsku zgradu a u Broćancu na mjestu starog školskog igrališta. Općina je vla-

KGD 'MOSOR' OSVOJIO ZLATNU PLAKETU NA DRŽAVNOM NATJECANJU U NOVOM VINODOLSKOM

Na desetom susretu puhačkih orkestara Splitsko-dalmatinske županije, koji se održao 6. svibnja u Solinu, naši glazbari KGD „Mosor“ kao najbolji u svojoj kategoriji su se upisali za sudjelovanje na državnom natjecanju. Uz domaćine - Gradsku glazbu „Zvonimir“ Solin, nastupili su i Gradska glazba Omiš, Općinska glazba Baška Voda, Kulturno - glazbeno društvo „Mosor“ Klis Kosa i HPO Gradska glazba Imotski. Susret se održao pod okriljem Hrvatskog sabora kulture. Glavni organizatori su Zajednica puhačkih orkestara Splitsko-dalmatinske županije i Gradska glazba

stitim sredstvima krenula u realizaciju i uspješno završila projekte na radost mališana, ali i onih starijih stanovnika Kose i Broćanca.

MINISTAR DAVOR BOŽINOVIĆ POSJETIO OPĆINU KLIS

Ministar Davor Božinović s članovima kabineta i načelnikom PU Split-

sko-dalmatinske županije Slobodanom Marendićem je posjetio Općinu Klis. Uvažene goste su primili načelnik Općine Klis Jakov Vetma i Predsjednik Općinskog vijeća Josip Didović te ga upoznali s brojnim projektima na kojima Općina trenutno radi. S ponosom ističemo da su prijemu nazočili i Klišani kao domaćini/gosti – Dubravka Glavina, članica kabineta ministra Božinovića i Tonči Glavina, državni tajnik u Ministarstvu turizma RH.

NAČELNIK VETMA PRIMIO OSNOVCE PODRUČNIH ŠKOLA IZ KOSE, KONJSKOGA I PRUGOVA

Načelnik Jakov Vetma primio je učenike područnih škola iz Klis Kose, Prugova i Konjskoga. Na ugodnom druženju načelnik je saslušao njihove prijedloge i zahtjeve kako bi u budućnosti uspjeli ostvariti što ugodniji prostor za život njih i generacija koje tek dolaze. Na sasvim ozbilnjom sastanku utvrđeno je nekoliko zadaća za budućnost. Mališani su poželjeli urediti dio škole u Klis Kosi, koji je u lošem stanju, posaditi pokoje stablo u Konjskom, dodati mreže na golove u Prugovu i hitno popraviti sjedalice. Svi prijedlozi su jednoglasno prihvaćeni i vrlo skoro realizirani.

RECIKLAŽNA DVORIŠTA

Općina Klis je iskazala interes za nabavu 250 kom. kompostera i 100 kom. kanti za biootpad te potpisala ugovor o nabavi istih u okviru javnog poziva Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost. Cilj je uspostava kvalitetnog, postojanog i ekonomski učinkovitog sustava sakupljanja komunalnog otpada u skladu s načelima održivog razvoja, zaštite okoliša, gospodarenja

otpadom i zaštitom javnog interesa. Radi se o prikupljanju biorazgradivog komunalnog otpada (otpadni papir, karton i biootpad) i reciklabilnog komunalnog otpada (otpadna plastika, otpadno staklo i otpadni tekstil). Projekt će omogućiti odvajanje otpada na mjestu nastanka što je u potpunosti u skladu sa željama javnosti o zbrinjavanju otpada i zaštiti okoliša.

MINISTAR GARI CAPPELLI U RADNOM POSJETU KLISU

Početkom srpnja ministar Gari Cappelli posjetio je Klis te obišao Klišku tvrđavu i Etno Agro Park Stella Croatica. U društvu ministra je bio i državni tajnik u Ministarstvu turizma Tonči Glavina, načelnik Općine Klis Jakov Vetma i predsjednik OV Josip Didović te direktorica Poduzetničkog inkubatora Mila Mihovilović.

- Ministarstvo je podržalo Općinu Klis Interpretacijskim centrom s pola milijuna kuna, tu se poslije uključila i Splitsko-dalmatinska županija i mi smo svima zahvalni što su nam otpočetka vjerovali i gradili ovu destinaciju. Da-

nas kada imamo dobre brojke posjetitelja i velik broj kuća i vila s bazenima slobodno možemo govoriti o pokretanju kvalitetne kulturne destinacije, rekao nam je nakon posjeta načelnik Općine Klis Jakov Vetma.

OPĆINA DUGOPOLJE I ŽUPA KONJSKO-KOPRIVNO TUŽILI OPĆINU KLIS PA IZGUBILI SPOR

Zajedničkom tužbom Općina Dugopolje i Župa Konjsko-Koprivno su pokrenuli postupak uknjižbe nekretnine pred nadležnim sudom u Splitu u kojoj je naznačena vrijednost predmetne nekretnnine u visini od 15 milijuna kuna. Budući da je presudom njihov zahtjev odbačen nastali su sudski troškovi u visini od oko 600.000 kuna koje su tužitelji dužni nadoknaditi.

„Žao mi je što je jedna od naših župa uopće pokrenula postupak protiv Općine Klis. Mislim da se za 300.000 kuna koje župa treba platiti na ime sudskih troškova, mnogo toga moglo napraviti za dobrobit stanovnika Konjskog“ – izjavio je načelnik Općine Klis, Jakov Vetma.

2. KLIŠKA BICIKLIJADA 2018.

subota 6. listopada

Zajednička vožnja novootvorenom biciklističkom stazom kroz kliško polje za rekreativce svih uzrasta

10 sati start sa središnjeg trga Mejdan, podno Kliške tvrđave

Staza: Megdan - Varoš -Vetmići (iza mosta skretanje lijevo) - kroz polje do Doma kulture u Kosi - Šubašići - kliškim poljem uz potok do Majdana - izvor Jadra - kratki odmor, osvježenje i povratak istim putem na Klišku tvrđavu.

12.30 sati besplatan obilazak Kliške tvrđave u pratnji članova Povijesne postrojbe "Kliški uskoci", zabavni program, osvježenje i fažol na Kliškoj tvrđavi

14 sati Lutrija, sudjelovanje u lutriji će ostvariti svi učesnici biciklijade čiji će startni brojevi na majici biti ujedno i brojevi koji će ući u bubanj za izvlačenje vrijednih nagrada:

1. nagrada - dvije bicikle za odrasle osobe (muška, ženska)

2. nagrada - dječja bicikla

3. nagrada - 5 dječjih biciklističkih kaciga

Organizator:
TZ Općine Klis u suradnji s Biciklističkim savezom SD Županije

Sponsor:
 splitska banka

